

ЗДІБНІСТЬ СЛАБОЧУЮЧИХ ДІТЕЙ 10-12 РОКІВ ДО ТОЧНОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ПРОСТОРОВИХ ПАРАМЕТРІВ РУХІВ

ІННА ЛЯХОВА

Запорізький державний університет

Система спеціальної освіти дітей-інвалідів для різних типів шкіл спрямована на ефективну підготовку підростаючого покоління до трудової діяльності, на оволодіння сучасними професіями [1]. Як відомо, трудова діяльність пов'язана з необхідністю оволодівати новими складними діями, вміннями та навичками, які вимагають високої координації рухів в умовах сучасного виробництва. Саме тому вивчення різних видів координаційних здібностей слабчуючих дітей, у тому числі здібності до точності відтворення просторових параметрів рухів, у різні вікові періоди їх розвитку є актуальною проблемою.

Здібність до точності відтворення просторових параметрів рухів визначається як можливість індивіда, яка виявляє його готовність до оптимального управління просторовими параметрами рухів і належить до групи специфічних координаційних здібностей [2].

Діагностика цієї здібності проводилася за допомогою гомогенної батареї тестів. До тестування було залучено 93 слабчуючих школярів віком 10-12 років (61 дівчинка та 32 хлопчики). Дітям з вадами слуху було запропоновано виконати відведення рук у бік, ноги в бік, стоячи спиною до грададуваної карти, та нахил тулуба вперед, стоячи боком до градуваної карти. Кожен піддослідний відтворював заданий суглобний кут у 45° і 90° . Під час проведення тестування особлива увага надавалася співпаданню центрів суглобів піддослідних у вихідному положенні з визначеними на градуваних картах позначеннями. Середня похибка відхилень від заданої величини в серії з 3-х спроб була показником точності відтворення просторових параметрів рухів.

Результати тестування вказують на стабілізацію показників точності відтворення просторових параметрів рухів як у хлопчиків, так і в дівчаток 11-12 років ($t_p < t_{\alpha}$). Винятки спостерігаються у двох випадках у дівчаток і одному випадку в хлопчиків (відведення рук у сторони, $P < 0,01$). Крім того, як показує більшість результатів дослідження, вплив статевих відмінностей на показники здібності до відтворення просторових параметрів рухів слабчуючих дітей 10-12 років незначний, що узгоджується з результатами досліджень, проведеними серед нормальночуючих дітей цього ж віку [2, 3, 4]. Разом з тим, слід зазначити, що серед слабчуючих дівчаток у всіх досліджених вікових групах зберігається стійка тенденція до поліпшення результатів у порівнянні з хлопчиками на рівні значущості $\alpha=0,01$ (див. табл. 1, 2). Винятки мають місце у трьох випадках.

Таблиця 1

**Показники точності відтворення суглобного кута слабчуючими
дівчатками 10-12 років**

Тест	Вік	Заданий суглобний кут	$\bar{X} \pm m$	σ	t
Відведення рук у сторони	10	45°	$5,25 \pm 0,61$	3,09	0,50 3,93*
	11	45°	$4,78 \pm 0,74$	3,57	
	12	45°	$9,44 \pm 1,14$	3,93	
	10	90°	$6,80 \pm 0,67$	3,41	0,96 3,48*
	11	90°	$5,73 \pm 0,88$	4,20	
	12	90°	$10,83 \pm 1,70$	4,06	
Відведення ноги в сторону	10	45°	$4,82 \pm 0,71$	3,63	0,65 0,12
	11	45°	$5,43 \pm 0,62$	2,98	

	12	45 ⁰	6,10 ± 0,78	2,70	0,99 1,82
	10	90 ⁰	6,48 ± 0,74	3,79	
	11	90 ⁰	7,48 ± 0,69	3,30	
	12	90 ⁰	10,25 ± 1,36	1,70	
Нахил тулуба	10	45 ⁰	4,80 ± 0,70	3,57	0,66 1,23
	11	45 ⁰	4,86 ± 0,70	3,34	
	12	45 ⁰	6,38 ± 1,02	3,53	
	10	90 ⁰	5,77 ± 0,74	3,77	0,97 1,06
	11	90 ⁰	6,88 ± 0,88	4,22	
	12	90 ⁰	8,88 ± 1,67	5,80	

Примітка: * - ймовірна різниця (P < 0,01)

Таблиця 2

Показники точності відтворення суглобного кута слабочуючими хлопчиками 10-12 років

Тест	Вік	Заданий Суглобний кут	X ± m	σ	t
Відведення рук у сторони	10	45 ⁰	6,95 ± 1,15	3,64	0,24 0,58
	11	45 ⁰	7,42 ± 1,53	5,52	
	12	45 ⁰	8,50 ± 1,05	3,16	
	10	90 ⁰	4,98 ± 1,26	3,98	4,03* 0,86
	11	90 ⁰	13,44 ± 1,68	6,06	
	12	90 ⁰	11,48 ± 1,56	4,67	
Відведення ноги в сторону	10	45 ⁰	7,32 ± 1,14	3,61	1,04 1,54
	11	45 ⁰	5,78 ± 0,94	3,38	
	12	45 ⁰	8,51 ± 1,51	4,52	
	10	90 ⁰	7,32 ± 1,30	4,10	0,03 2,51
	11	90 ⁰	7,38 ± 1,15	4,13	
	12	90 ⁰	12,58 ± 1,75	5,26	
Нахил тулуба	10	45 ⁰	6,02 ± 1,63	5,15	0,59 0,17
	11	45 ⁰	7,17 ± 1,06	3,82	
	12	45 ⁰	7,41 ± 0,97	2,91	
	10	90 ⁰	7,66 ± 0,44	2,64	0,75 2,55
	11	90 ⁰	6,42 ± 1,42	5,13	
	12	90 ⁰	3,16 ± 0,70	2,11	

Примітка: * - ймовірна різниця (P < 0,01)

Таким чином, проведене дослідження дозволяє зробити такі висновки:

1. У слабчующих дітей віком 11-12 років у цілому спостерігається відносна стабілізація здібності до відтворення просторових параметрів рухів, що зумовлено початком статевого дозрівання;
2. Вплив статевих відмінностей на загальні показники точності рухів у просторі дітей з недоліками слуху віком 10-12 років – незначний;

3. Між слабочуючими школярами кожної з досліджених вікових груп спостерігаються досить високі індивідуальні відмінності в точності відтворення рухів різними частинами тіла (руками, ногами, тулубом);
4. Порушення точності відтворення просторових параметрів рухів у слабчуючих дітей зумовлено низкою причин: функціональним порушенням деяких фізіологічних систем, недоліком слуху, недостатнім розвитком мовлення, нерозробленістю методики розвитку координаційних здібностей для даного контингенту дітей, що потребує активізації зусиль у цьому напрямку науковців і працівників у галузі фізичної культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2000. – 12 с.
2. Лях В.И. Возрастно-половые и индивидуальные особенности развития координационных способностей в школьном возрасте//Физическая культура в школе. – М.: Школа – Пресс, 2000. - №5. – С. 3-10.
3. Романенко В.А. Двигательные способности человека. – Донецк: Новый мир, УКЦентр, 1999. – С. 52.
4. Ярмолюк В.А. Совершенствование координации движений у девочек-подростков на уроках физической культуры в VI-VII классах: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – М., 1989. – 20 с.

THE ABILITY OF SPACE MOVEMENT PARAMETERS REPRODUCTION OF CHILDREN AGED 10-12 WITH POOR HEARING

INNA LYANOVA

Zaporozhye State University

The result of represented examination show the stabilization and aggravation of the ability of space movement parameters of children aged 10-12 with poor hearing. All these is due to the beginning of the puberty period. They pay attention to the insignificant influence of sexual differences on the proofs of the precise reproduction of the joint angle. The necessity of coordinative abilities methods creations is important for those children taking into consideration the specific features of their defects.

КВАНТОВА ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПРОФІЛАКТИКИ ПЕРЕВТОМИ ТА ПІДВИЩЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СПОРТСМЕНІВ ВИСОКОГО РІВНЯ

КАТЕРИНА МАКАРЕНКО

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Проблеми відновлення після фізичних, емоційних навантажень та підвищення працездатності спортсменів на сьогодні не можливо вирішити тільки вдосконаленням методів тренування. Доведено, що застосування відновних заходів для реабілітації спортсменів після важких фізичних навантажень призводить до приросту сумарного обсягу тренувальної роботи, підвищенню функціональних можливостей систем енергозабезпечення, приросту спеціальних фізичних якостей і спортивних результатів [1].

Бурхливий розвиток за останнє десятиліття одного з клінічних методів лікування – лазеротерапії, численні лабораторні і клінічні данні, що свідчать про широкі можливості методу, технічна революція у виробництві лазерної техніки – усе це сприяло його широкому поширенню не тільки в клінічній але й в спортивній медицині. Пошук нових високоефективних методів та засобів підвищення фізичної та спеціальної працездатності актуальні не тільки у зв'язку з питаннями “великого” спорту, а також у руслі широко розгорнутої програми боротьби з допінгами в спорті [2].